

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

27 серпня 2024 р.,

протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса Сергієнко



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Політичні інститути»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 052 «Політологія»
освітньо-професійна програма «Політичний менеджмент та PR»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні
кафедри міжнародних відносин
і політичного менеджменту
27 серпня 2024 р., протокол № 6

Завідувач кафедри
Вікторія ЗАГУРСЬКА-
АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми

Ісцй Вік Віктор ПАЩЕНКО

Розробники: к.пол.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин та
політичного менеджменту Віктор ПАЩЕНКО

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 2

Робоча програма навчальної дисципліни «Політичні інститути» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності код спеціальності 052 «Політологія» освітньо-професійна програма «Політичний менеджмент і PR» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
Модулів – 1	052 «Політологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 2,4 самостійної роботи – 1,625	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	- год.
		Практичні	
		16 год.	- год.
		Лабораторні	
		___год.	___год.
		Самостійна робота	
		42 год.	- год.
Вид контролю: Екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – оволодіння складовими сучасного інструментарію політичної науки, ознайомлення з переліком основних сучасних політичних інститутів, принципів їх організації та роботи, розуміння можливостей взаємодії з ними. В центрі уваги як загальні принципи роботи таких інститутів як президентство, парламентаризм, місцеве самоврядування, політичні партії, та і особливості кожного такого інституту в Україні на сучасному етапі його розвитку

В результаті навчання студенти розумітимуть як формуються і функціонують основні політичні інститути; якими є їх основні складові, якими є умови роботи в цих структурах.

Комплексно розумітимуть взаємовідносини і сфери відповідальності президента, уряду та парламенту, їх можливості впливати на суспільство, етапи здійснення та діючих осіб законодавчого і бюджетного процесів.

Розумітимуться на структурі уряду та підпорядкованих йому структур: міністерств, служб, відомств та державних підприємств.

Розбиратимуться у взаємовідносинах місцевих державних адміністрацій, обласних та районних рад, органів місцевого самоврядування. Знатимуть як функціонує процес прийняття і виконання рішень в місцевому самоврядуванні, як поділяються обов'язки між міським головою, міською радою, міським виконавчим комітетом і мерією.

Знатимуть як використовувати такі інститути як бюджет участі, місцеві петиції та інші способи захисту своїх інтересів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння понятійно-категоріального апарату для дослідження політичних інститутів в Україні;
- формування у студентів розуміння особливостей функціонування політичних інститутів;
- прищеплення студентам навиків самостійного якісного та кількісного дослідження політичних інститутів;
- розкриття ролі інститутів президентства та парламентаризму;
- з'ясування специфіки формування і функціонування урядів/урядових кабінетів
- вивчення різновидів виборчих систем, що застосовуються на парламентських виборах та їх впливу на політику, тенденції формування та трансформації політичних партій і партійних систем; особливостей інституту референдуму.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 052 «Політологія»:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 5

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 052 «Політологія»:

РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 6

отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1:

Методологія дослідження політичних інститутів

Тема 1. Загальна характеристика теорій політичних інститутів (ЗК01, СК01, СК02, РН01, РН07)

Формування на рубежі XIX-XX ст. нових підходів до дослідження політичної дійсності крізь призму індивідуальної поведінки та математичного моделювання політичних процесів.

Друга половина XX століття та переформатування політичної науки на вивчення стійких політичних практик – нове розуміння політичних інститутів. Мультипарадигмальні дослідження звичних концептів – влади, держави, свободи, справедливості, суспільства, конкурентності тощо.

Новий інституціоналізм. Новий підхід до політичних інститутів: виникнення, основні положення. Відповідь на недоліки біхевіоралізму та системного методу у 1980-ті рр. Нове розуміння політичних інститутів як стійких у часі та просторі політичних практик, правил гри, сформованих людиною або такими, що є елементами знеособленої політичної структури. Основоположники Дж. Марч та Й. Ольсен. Формальні та неформальні інститути. Різновиди теорій нового інституціоналізму. Історичний, економічний (теорія суспільного вибору) та соціологічний неінституціоналізм та історичний неінституціоналізм.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 7

Тема 2. Дослідження держави як основного інституту політичної системи (ЗК01, СК01, СК02, СК03, РН01)

Держава, її ознаки. Інститут глави держави (президента). Інститут виконавчої влади. Урядова стабільність. Інститут парламентаризму. Інститут політичної опозиції.

Дослідження держави Ч. Тіллі. Важливість ролі інституту держави в процесі організації суспільства, зокрема сутності процесу формування цього інституту. Функції держави як організованої злочинності: ведення війн, державне будівництво, екстракція та захист.

Змістовний модуль 2:

Політичні інститути вищого рівня державного управління

Тема 3. Інститут президентства (ЗК01, СК01, СК02, СК03, СК05, РН08, РН10, РН11, РН12, РН13)

Інститут президентства: світовий досвід. Президент, інститут президентства, процедура обрання президента, вимога громадянства, віковий ценз, ценз осілості, строк повноважень президента, право недоторканності президента, матеріально-фінансові гарантії діяльності президента.

Інститут президентства у державно-політичній системі. Вплив президента на політичне життя країни. Дострокове припинення повноважень президента, процедура імпічменту президенту. Форми президентства: класична американська модель, напівпрезидентська, парламентсько-президентська, латиноамериканська тощо. Повноваження президента у різних формах правління держав. Обсяг повноважень президентів у президентських, парламентських і напівпрезидентських системах правління. Особливості президентської республіки: досвід США. Інститут президентства в європейських країнах.

Тема 4. Інститут парламентаризму (ЗК01, СК01, СК02, СК03, СК05, СК06, РН08, РН10, РН11, РН12, РН13)

Сутність парламентаризму. Історія парламентаризму. Етапи розвитку парламентаризму. Функції парламенту як основного інституту представницької демократії. Порівняльна характеристика парламентів країн Європи і США.

Місце інституту парламентаризму в політичних системах держав світу. Унікальність парламенту як політичного інституту: його ролі посередника між суспільством і органами виконавчої влади.

Виміри сучасного парламентаризму. Парламенти у сучасному світі: державно-правовий статус, порядок формування, структура, функції. Класифікація форм правління держав: різний статус парламенту. Парламентаризм і демократія.

Головування та управління парламентами. Функції голів парламентів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 8

Однопалатні та двопалатні парламенти. Статус депутатів парламентів. Фракції та депутатські групи як елементи структури парламентів. Комітети та комісії як елементи структури парламентів.

Вимоги до кандидатів у депутати, імперативний мандат, парламентський імунітет, індемнітет, соціальні та матеріально-фінансові гарантії депутатської діяльності. Властивості законодавчої функції. Оцінка ефективності повноважень парламентів та участі в них жінок.

Тема 5. Специфіка функціонування урядів як політичних інститутів. Організація роботи місцевих державних адміністрацій в Україні (ЗК01, СК01, СК03, СК05, СК06, РН08, РН10, РН12)

Уряд держави як колегіальний орган загальної компетенції, що здійснює керівництво виконавчою та розпорядчою діяльністю у відповідній країні. Особливості формування, функціонування й відповідальності урядів: правові засади та політична практика. Типологія урядових кабінетів. Посада і повноваження глави уряду. Чинники формування урядів. Специфіка відповідальності урядів. Партийні та непартійні уряди.

Урядовий кабінет, партійний уряд, однопартійний уряд більшості, однопартійний уряд меншості, коаліційний уряд більшості, коаліційний уряд меншості, непартійний (технократичний) уряд, напівтехнократичний уряд, напівпартійний уряд. Уряди держав світу: порядок формування, структура, функції.

Стабільність урядових кабінетів. Ефективність урядів. Чинники стабільності урядових кабінетів. Стабільність урядових кабінетів залежно від способів їх формування. Стабільність партійних і непартійних урядових кабінетів. Методики визначення ефективності урядування. Особливості ефективності урядування. Критерії оцінювання ефективності урядів. Ефективність партійних та непартійних урядових кабінетів.

Організація роботи місцевих державних адміністрацій в Україні. Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій. Система, порядок утворення і структура місцевих державних адміністрацій. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи.

Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій. Організація прийняття та виконання актів місцевих державних адміністрацій. Відділи, управління та інші органи місцевої державної адміністрації, її апарат, організація їх роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 9

Змістовний модуль 3: Політичні інститути представництва

Тема 6. Місцеве самоврядування: міський голова, мерія, міська рада (ЗК01, ЗК06, СК01, СК02, СК05, СК06, РН08, РН09, РН10, РН11, РН12, РН13)

Історія виникнення та розвитку місцевого самоврядування в Україні та світі.

Правові форми місцевого самоврядування в країнах світу. Європейська хартія місцевого самоврядування.

Особливості конституційної моделі місцевого самоврядування в Україні. Принципи місцевого самоврядування в Україні. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування в Україні. Система і структура місцевих рад. Функції та компетенція місцевих рад. Форми та методи діяльності місцевих рад. Порядок підготовки та проведення сесій місцевих рад в Україні. Організація роботи постійних і тимчасових комісій місцевих рад. Апарат місцевих рад і організація його роботи.

Тема 7. Вибори як політичний інститут (ЗК01, ЗК06, СК01, РН08, РН09, РН10, РН11)

Переваги та недоліки кожного типу виборчих систем. Елементи виборчих систем – метод підрахунку голосів, отримання виборчої квоти, загороджувальний бар'єр, формули для переводу голосів у місця і т.д.

Визначення та класифікація пропорційних систем. Поняття та ефекти змішаних виборчих систем. Виборча адміністрація: принципи та умови роботи комісій. Учасники виборчого процесу: політичні партії, неурядові організації, ЗМІ.

Тема 8. Політичні партії як інститут демократії (ЗК01, ЗК06, СК01, СК02, СК05, СК06, РН08, РН09, РН10)

Історія появи політичних партій: від «клубів» до «асоціацій». Етапи формування політичних партій. Генеза партійної системи. Особливості формування та функціонування політичних партій. Партійні ідеології. Шляхи розвитку партій в XX та XXI століттях: «партія хапай усіх», картельна партія та інші.

Основні поняття: політична партія, установчий з'їзд, партійне членство, статут партії, ліквідація політичної партії, кошти партій, пожертвування фізичних та юридичних осіб, державне фінансування. Підстави формування та ліквідації політичних партій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 10

Тема 9. Інститути залучення громадськості (ЗК01, ЗК06, СК01, СК05, СК06, РН08, РН09, РН10, РН11)

Інститути залучення громадян: місцевий референдум, збори мешканців за місцем проживання, органи самоорганізації населення, громадські слухання, місцеві ініціативи, громадська експертиза, публічні консультації з громадськістю, громадські ради, звернення громадян, електронні петиції, громадські приймальні, громадський бюджет, громадський контроль у сфері благоустрою, конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування, відкликання депутатів місцевих рад.

Використання онлайн-інструментів в рамках інститутів залучення громадян до політичної партисипації: технологія wіkі, технологія онлайн-коворкінг, широкомасштабне онлайн-обговорення, онлайн-ігри на серйозні теми, опитування громадян, краудсорсинг ідей, онлайн-порадник, візуалізація.

Тема 10. Неформальні політичні інститути (ЗК01, ЗК06, СК01, СК05, СК06, РН08, РН10, РН13)

Формальні та неформальні інститути. Персоналізована політика. Поняття патронажної політики та формування патронажно-клієнтарних мереж. Клієнтелізм. Патримоніалізм та неопатримоніальні політичні режими. Неопатримоніалізм в країнах Африки: причини існування та наслідки для політичної системи. Неопатримоніальні держави пострадянського простору. Роль формальних та неформальних інститутів в українській політичній системі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 11

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Методологія дослідження політичних інститутів					
Тема 1. Загальна характеристика теорій політичних інститутів	7	2	1	4	
Тема 2. Дослідження держави як основного інституту політичної системи	10	4	2	4	
Модульний контроль 1	1		1		
Разом за змістовий модуль 1	18	6	4	8	
Змістовий модуль 2. Політичні інститути вищого рівня державного управління					
Тема 3. Інститут президентства	9	4	1	4	
Тема 4. Інститут парламентаризму	7	2	1	4	
Тема 5. Специфіка функціонування урядів як політичних інститутів. Організація роботи місцевих державних адміністрацій в Україні	11	4	1	6	
Модульний контроль 2	1		1		
Разом за змістовий модуль 2	28	10	4	14	
Змістовий модуль 3. Політичні інститути представництва					
Тема 6. Місцеве самоврядування: міський голова, мерія, міська рада	10	4	2	4	
Тема 7. Вибори як політичний інститут	7	2	1	4	
Тема 8. Політичні партії як інститут демократії	9	4	1	4	
Тема 9. Інститути залучення громадськості	10	4	2	4	
Тема 10. Неформальні політичні інститути	7	2	1	4	
Модульний контроль 3	1		1		
Разом за змістовий модуль 3	44	16	8	20	
ВСЬОГО	90	32	16	42	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 12

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	
1	Тема 1. Методологічні засади дослідження політичних інститутів	1	
2	Тема 2. Дослідження держави як основного інституту політичної системи	2	
3	Модульний контроль 1	1	
4	Тема 3. Інститут президентства	1	
5	Тема 4. Інститут парламентаризму	1	
6	Тема 5. Специфіка функціонування урядів як політичних інститутів. Організація роботи місцевих державних адміністрацій в Україні	1	
7	Модульний контроль 2	1	
8	Тема 6. Місцеве самоврядування: міський голова, мерія, міська рада	2	
9	Тема 7. Вибори як політичний інститут	1	
10	Тема 8. Політичні партії як інститут демократії	1	
11	Тема 9. Інститути залучення громадськості	2	
12	Тема 10. Неформальні політичні інститути	1	
13	Модульний контроль 3	1	
РАЗОМ		16	

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	
1	Тема 1. Методологічні засади дослідження політичних інститутів 1. Якими були причини появи неоінституціоналізму? 2. Які головні відмінності класичного дослідження політичних інститутів та неоінституціоналізму? 3. Яким був внесок в дослідження політичних інститутів Дж. Марча та Й. Ольсен. 4. Які підходи дозволяють досліджувати неформальні інститути в політиці.	4	
2	Тема 2. Дослідження держави як основного інституту політичної системи 1. Опишіть основні концепції держави. 2. Концепція бюрократії: поява та сучасний стан 3. Державне управління: етапи розвитку 4. Концепція «failed state»	4	
3	Тема 3. Інститут президентства 1. Обґрунтування «пасток» президентства в роботах Х. Лінца 2. Суперпрезидентська влада	4	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 13

	3. Формули обрання президента в парламентах 4. Вдалі імпічменти: причини та основні причини успіху	
4	Тема 4. Інститут парламентаризму 1. Парламентські коаліції: історія появи та вимоги до створення 2. Гарантії прав опозиції в парламентах світу 3. Двопалатні парламенти: взаємодія палат 4. Раціоналізований парламентаризм	4
5	Тема 5. Специфіка функціонування урядів як політичних інститутів. 1. Способи прийняття рішень в урядах світу 2. Повноваження прем'єр-міністрів 3. Процедура призначення уряду 4. Конструктивний вотум недовіри	6
6	Тема 6. Місцеве самоврядування: міський голова, мерія, міська рада 1. Місцеве самоврядування на рівні регіонів: історія появи 2. Повноваження міського голови та міської ради: особливості взаємодії 3. Бюджет місцевого самоврядування: якими податками він забезпечується в різних країнах світу? 4. Імунітет депутатів місцевих рад: який обсяг він має в різних країнах світу?	4
7	Тема 7. Вибори як політичний інститут 1. Методи розподілу мандатів: метод квот та метод дільників 2. Внесення застави та збір підписів для учасників виборчого процесу: світова практика 3. Гендерні квоти у виборчому процесі 4. Технічні кандидати у виборчому процесі.	4
8	Тема 8. Політичні партії як інститут демократії 1. Місцеві партійні проекти в Україні: досвід Харкова, Львова та Одеси 2. Фінансування виборчої кампанії політичних партій (вивчення світової практики) 3. “Проект Джанди” і його роль в аналізі діяльності політичних партій. 4. Теорія кокусу.	4
9	Тема 9. Інститути залучення громадськості 1. Громадський бюджет в містах Житомирської області: обсяги фінансування, процедури відбору переможців 2. Громадська рада Житомирської ОДА: спосіб формування, персональний склад 3. Інтерактивні способи залучення громадян в Україні 4. «Дія»: можливості та перспективи подальшого розвитку	4
10	Тема 10. Неформальні політичні інститути 1. Неформальні інститути у виборчому процесі 2. Клієнтелізм у відносинах кандидати (депутати) – виборці. 3. Дослідження неопатримоніалізму українськими вченими. 4. Патронажна політика в органах державного управління.	4
РАЗОМ		42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 14

7. Індивідуальні самостійні завдання

Під час опанування блоку самостійної роботи здобувачі вищої освіти повинні виконати індивідуальний науково-дослідний проєкт.

Науково-дослідний проєкт повинен бути оформлений у вигляді презентації та представлений, в залежності від обраного напрямку, на занятті в межах тем:

Тема 3. Інститут президентства – **Трансформація обсягу повноважень Президента України: причини, перебіг та вплив на політичну систему**

Тема 4. Інститут парламентаризму – **Законодавство щодо парламентської більшості в Україні: причини появи, трансформація, сучасний стан**

Тема 5. Специфіка функціонування урядів як політичних інститутів. Організація роботи місцевих державних адміністрацій в Україні – **Керівництво регіоном: від представників президента до префектів?**

Тема 6. Місцеве самоврядування: міський голова, мерія, міська рада – **Децентралізація: основні напрямки та здобутки реформи**

Тема 7. Вибори як політичний інститут – **Оптимальна виборча формула для України на загальнонаціональному та місцевому рівнях**

Тема 8. Політичні партії як інститут демократії – **Місцева партія в Україні (описати конкретну місцеву партію, що успішно брала участь у виборах до обласної чи міської ради)**

Тема 9. Інститути залучення громадськості – **Особливості запровадження громадського бюджету (описати особливості запровадження громадського бюджету в будь-якому місті Житомирської області)**

Робота складатись мінімум до 10 слайдів (без урахування титульної сторінки).

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання.

Результат навчання	Методи навчання
<i>РН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності;</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) Дискусійний метод
<i>РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології,</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 15
знати її цінності та досягнення.			– Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей)	
РН 08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки;			– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)	
РН 09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки;			– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)	
РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.			– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 16
	видів вправ, практичних завдань, кейсів) Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)			
<i>РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)			
<i>РН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)			

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 17
<i>РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</i>		– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) - Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) - Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)		

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<i>РН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності;</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання модульного контролю – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Екзамен
<i>РН 07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання модульного контролю – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Екзамен
<i>РН 08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки;</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання модульного контролю – Перевірка виконання та захист – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 18
<i>РН 09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки;</i>	— Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання — Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів — Перевірка виконання модульного контролю — Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань — Самооцінювання та взаємооцінювання — Екзамен			
<i>РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</i>	— Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання — Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів — Перевірка виконання модульного контролю — Перевірка виконання та захист — Екзамен			
<i>РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.</i>	— Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання — Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів — Перевірка виконання модульного контролю — Перевірка виконання та захист — Екзамен			
<i>РН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</i>	— Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання — Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів — Перевірка виконання модульного контролю — Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань — Самооцінювання та взаємооцінювання — Екзамен			
<i>РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</i>	— Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання — Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів — Перевірка виконання модульного контролю — Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань — Самооцінювання та взаємооцінювання — Екзамен			

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 19

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання. Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	-
Виконання завдань підсумкового контролю	-
Підсумкова семестрова оцінка	-

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	45	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	15	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю; 2) написання конкурсної наукової роботи без участі; 3) публікація наукової статті у фахових виданнях; 4) підготовка та публікація тез із виступом; 5) підготовка та публікація тез без виступу; 6) індивідуальні дослідження без публікації; 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів; 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету			До 20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю			60	-

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виступи на заняттях	15	-
Участь у дискусії та обговоренні	10	-
Виконання тестових завдань	10	-
Виконання практичних та ситуаційних завдань, вправ	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	45	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{H3} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{H3}, \quad (1)$$

де P_{H3} – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

K_{H3} – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 21

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	10
Виконання завдань модульного контролю 2	15
Виконання завдань модульного контролю 3	15
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 22

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Рекомендовані курси:

1. PRO парламент: навіщо нам депутати *ВУМ.ONLINE*. URL: <https://vumonline.ua/course/pro-parliament-why-do-we-need-deputies/>
2. Регуляторна політика на місцевому рівні *ЗРОЗУМИЛО*. URL: <https://courses.zrozumilo.in.ua/courses/course-v1:EEF+EEF-051+Apr2024/about>
3. Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадянськістю *PROMETHEUS*. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/effective-local-governance/>

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Агрегація інтересів	Aggregation of interests
2.	Артикуляція інтересів	Articulation of interests
3.	Бюджет участі	Participatory Budget
4.	Бюрократія	Bureaucracy
5.	Встановлення порядку денного	Agenda setting
6.	Виборча система	Electoral system

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 23
7.	Виборча кампанія	Election campaign		
8.	Виборчий округ	Electoral district		
9.	Виборчий процес	Electoral process		
10.	Громадянське суспільство	Civil society		
11.	Голосування	Voting		
12.	Держава	State		
13.	Електорат	Electorate		
14.	Імпічмент	Impeachment		
15.	Інавгурація	Inauguration		
16.	Коаліція	Coalition		
17.	Лобіювання	Lobbying		
18.	Місцеве самоврядування	Local government		
19.	Міський голова	Mayor		
20.	Неурядова організація	Ngo		
21.	Парламент	Parliament		
22.	Партія хапай усіх	Catch-all Party		
23.	Партійна система	Party system		
24.	Політична партія	Political party		
25.	Прем'єр-міністр	Prime minister		
26.	Референдум	Referendum		
27.	Серединний виборець	Median voter		
28.	Фракція	Faction		

12. Рекомендована література

Основна література

1. Bartolini S. *Rule-Making Rules: An Analytical Framework for Political Institutions*. Cambridge University Press, 2022. 316 p.
2. Camerlo M. *Government Formation and Minister Turnover in Presidential Cabinets: Comparative Analysis in the Americas*. Routledge, 2017. 257 p.
3. Griglio E. *Parliamentary Oversight of the Executives: Tools and Procedures in Europe*. Hart Publishing, 2020. 288 p.
4. Harward B. *Presidential Power: Documents Decoded*. ABC-CLIO, 2016. 368 p.
5. Horowitz D. *Constitutional Processes and Democratic Commitment*. Yale University Press, 2021. 288 p.
6. Ihalainen P., Cornelia I. *Parliament and Parliamentarism: A Comparative History of a European Concept*. Berghahn Books, 2016. 340 p.
7. Kaarbo J. *Coalition Politics and Cabinet Decision Making: A Comparative Analysis of Foreign Policy Choices*. University of Michigan Press, 2012. 352 p.
8. Leibfried S., Huber E., Lange M., Levy J.D., Nullmeier F., Stephens J.D. (eds.) *The Oxford Handbook of Transformations of the State*. Oxford: Oxford University Press, 2015. 880 p.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 24

9. Neubert D., Hans-Joachim L. *Local Self-Governance and Varieties of Statehood: Tensions and Cooperation*. Springer, 2022. 200 p.
10. *Routledge Handbook of Comparative Political Institutions*. Routledge, 2015. 512 p.
11. *The Oxford Handbook of Governance and Limited Statehood*. Oxford University Press, 2018. 652 p.
12. Бостан С. К. *Форми державного правління країн Європейського Союзу : юридичні моделі і політична практика: монографія*, Київ : Центр учбової літератури, 2018. 203с.
13. Бялоблоский З. *Стабільність та ефективність урядів у політичних системах країн Східної Європи: монографія*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 470
14. Гайдай Т.В. *Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст* : моногр. Київ: Київський університет, 2008. 295 с..
15. Мілюкова А., Степанова Н. *Політичні інститути та процеси в Україні* [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/>.
16. Осадчук І. *Політичні інститути пострадянських країн: порівняльний аналіз: навч. посібник*. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 306 с.
17. Пахарев А.Д. *Політичні інститути і процеси в сучасній Україні : навчальний посібник*. Київ :ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2011. 183с..
18. Петров П.Г. Політичні інститути: узагальнення змісту підходів до визначення поняття. *Грані: науково-теоретичний альманах*. Дніпро, 2017. Т. 20, № 9 (149). С. 64-69..
19. Романюк А. Новий інституціоналізм та поняття інституту в політичній науці. *Вісн. Львів. ун-ту*. 2006. Вип. 9. С. 190-199..
20. Романюк А.С., Литвин В.С., Панчак-Бялоблоска Н.В. *Політичні інститути країн Центрально-Східної Європи: порівняльний аналіз : навч. посібник*. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 461 с..
21. Сарторі Д. *Порівняльна конституційна інженерія: Дослідження структур, мотивів і результатів*. К: АртЕк, 2001. 224 с..
22. Фісун О. *Неопатримоніалізм проти демократії в Україні* [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://veche.kiev.ua/journal/1094/>.

Додаткова література

1. Aström J., Göcnlund, A. Online consultations in local government: What works, when, and why? *Connecting democracy: Online consultation and the flow of political communication*. Cambridge, MA: MIT Press, 2012. P. 75-96.
2. Davies T., Chandler R. Online deliberation design: Choices, criteria, and evidence. *Democracy in motion: Evaluating the practice and impact of deliberative civic engagement*. New York: Oxford University Press, 2012. P. 103-131.
3. Hale H. *Patronal Politics: Eurasian Regime Dynamics in Comparative Perspectives*. Cambridge University Press, 2015. 538 p..

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/052.00.1/Б/ОК20- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25/ 25

4. Irvin R., Stansbury, J. Citizen participation in decision making: Is it worth the effort? *Public Administration Review*. 2004. №64(1). P. 55-65.
5. March J. Olsen J. The New Institutionalism: Organizational Factors in Political Life. *The American Political Science Review*. 1984. №78 (3). С. 734–49.
6. Nabatchi T., Amsler L.B. Direct public engagement in local government. *The American Review of Public Administration*. 2014. №44 (4 suppl). P. 63–88.
7. Дзвінчук Д. І. Механізми демократії участі: суть та особливості застосування на місцевому рівні. *Теорія та практика державного управління*. 2016. Вип. 1. С. 14-22.
8. Кармазіна М. Інститут президентства: походження та сутність феномена. *Політичний менеджмент*. 2004. № 3. С. 36–50.
9. Кармазіна М. Щербакова О. «Інститут» та «інституція»: проблема розрізнення понять [Електронний ресурс]. *Політичний менеджмент*. 2006. №4. Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=59&c=1308>.
10. Кармазіна М. Політичні інститути: питання методології дослідження. *Історичний журнал*. 2004. №12. С. 14–19.
11. Козьма В. В. Політичні інститути сучасної представницької демократії. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія*. – 2013. – Т. 21, Вип. 23(4). С. 29–33. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdufsp_2013_21_23\(4\)_7.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdufsp_2013_21_23(4)_7.pdf).
12. Колодій А. Неоінституціоналізм та його пізнавальні можливості в політичних дослідженнях. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*, 2011. №1. С. 129–139..
13. Муркович Л. Світова практика залучення громадян до участі в управлінні місцевими справами. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2013. Вип. 2. С. 262-269..
14. Романюк А., Шведа Ю. *Партії та електоральна політика*. Львів: ЦПД – “Астролябія”. 2005. 365 с.
15. Фисун А. А. *Демократия, неопатримониализм и глобальные трансформации*. Х., 2006. 352 с.
16. Чабанна М. В. *Політичні партії і партійні системи: навчальний посібник*. Київ: НаУКМА, 2010. 202 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <https://lib.ztu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
3. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <https://www.niss.gov.ua/doslidzhennya/vnutrishnya-politika>
4. Центр Разумкова. razumkov.org.ua. URL: <http://www.razumkov.org.ua/>